

به ظاهر جذاب اما خطرناک

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

پندارهای اجتماعی و اقتصادی باطل این روزها چنان فراگیر شده‌اند که تقریباً به سنت جدیدی در هنگام تبلیغات کاندیداها به‌ویژه کاندیداهای ریاست‌جمهوری تبدیل شده است، اما تناقض‌هایی در این پندارها و توهمات وجود دارد که آن را تبدیل به خیالات باطل کرده است. در مسائلی که با زندگی واقعی سروکار دارند نمی‌توان مدام یک اشتباه را تکرار کرد. اما عجیب این است که کاندیداها به بیپوده بودن و بوج بودن مقصدی که در تبلیغات و شعارها به آن اصرار می‌ورزند، پی نبرند. نمی‌توان برای چند بار مردم را فریب داد. یک بار با وعده و سیاست بارانه، مردمان را به سختی و تورم افسارگریخته دچار کردیم. اما درس عبرتی نشده است و بار دیگر وعده‌های یارانه‌ای و حمایتی که جز با مالیات بیشتر به دست نمی‌آید. شعارها و آنچه برنامه می‌نامندش، هم دارای مبانی غلط است و هم نتایجش خیال‌پردازی توأم با پریشانی است. تمامی گزاره‌ها در سخنان کاندیداها با هم ناسازگاری دارند. سیاست‌هایی که آنها وعده می‌دهند، اشتباهات بنیادینی دارد. چیزی که امروزه وعده داده می‌شود برای بزرگ‌ترکردن سفره مردم، صورت جدیدی است از همان خطاهای قدیمی که از اواسط دهه ۱۳۸۰ گسترش یافت. بسیاری از شعارها و سیاست‌های اعلامی از طرف کاندیداها به یک گروه به زبان گروه‌های دیگر نفع می‌رساند. بحث درباره پدیده‌های اقتصادی و اجتماعی چنان آشفته است که تفکر روشن و واضح درباره آن غیرممکن می‌شود. کاندیداها به تمامی از توجه به این نکته دور مانده‌اند که هر شعار و سیاست در بلندمدت چه اثراتی بر تمامی گروه‌های اجتماعی بر جا خواهد گذاشت؛ یعنی دچار خطای پیامدهای پیش‌بینی نشده و خطای پیامدهای ثانویه هستند. کل بحث در همین جاست. جامعه‌شناس‌نماها و اقتصاددان‌های ظاهرین تنها چیزی را می‌بینند که جلوی چشم است. اما اندیشمند اجتماعی عمیق، فراتر از آن را می‌بیند. در جامعه‌شناسی و اقتصاد فقط به پیامدهای کوتاه‌مدت، مستقیم و ناظر بر منفعت گروه خاص توجه نمی‌شود، بلکه به پیامدهای بلندمدت، غیرمستقیم و ناظر بر زیان و منفعت تمامی گروه‌ها توجه می‌شود. آنچه امروز در دهن کاندیداها شیرین می‌آید و اکنون دلپذیر و جذاب است، دست‌آخر فاجعه‌بار خواهد بود. امروز از پیامدهای اجتماعی و اقتصادی شعارها و سیاست‌های خام گذشته دور و نزدیک رنج می‌بریم. امروز، فردای همان روزی است که کاندیداها حلوا حلوا می‌کردند. هنر اندیشمندان علوم اجتماعی توجه به تأثیرات کوتاه‌مدت و پیش‌بینی‌شده یک اقدام و سیاست نیست، بلکه توجه به پیامدهای بلندمدت آن سیاست بر تمامی گروه‌های اجتماعی است. بااین‌حال، گوئی کاندیداها مشاوران جامعه‌شناس و اقتصاددان خوب ندارند. هزالیّت، اقتصاددانان مطرح قرن بیستم، در کتاب «اقتصاد در یک درس» می‌نویسد:
این روزها متداول‌ترین و مکررترین خطایی که در هزاران سخنرانی به گوش می‌رسد و عامل فست‌فودی در اقتصاد جدید را شکل می‌دهد، عبارت است از تمرکز بر آثار کوتاه‌مدت سیاست‌ها بر گروهی خاص و کم‌اهمیت جلوه دادن تأثیرات بلندمدت بر کل جامعه. یک مثال می‌تواند بحث را روشن کند. کاندیداها مدام از بارانه و خدمات حمایتی برای کاهش قیمت کتاب، تولید فیلم، حمایت از هنر و… سخن می‌گویند، اما نمی‌گویند هزینه آن را از کجا تأمین می‌کنند؟ با توجه به بحث تحریم، در نهایت باید از محل مالیات تأمین شود یا از کرسی بودجه و چاپ پول که این وضعیت را برای تمام گروه‌های اجتماعی بدتر می‌کند. چرندیات اجتماعی و اقتصادی کاهی موجه‌تر و جذاب‌تر از سخنان کسانی است که می‌خواهند چرندوبودن آنها را نشان دهند. دلیل آن به قول هزالیّت این است که آنها نمی‌از حقیقت را بیان می‌کنند. پیگیری بحث از نیم دیگر حقیقت برای نشان دادن غلط‌بودن آنها و بحث‌های استدلالی برای اغلب افراد دشوار است و آنها را خسته می‌کند. در تمامی شعارها و برنامه‌های اعلام‌شده کاندیداها، یک باور بنیادی وجود دارد: باور به مداخله دولت در همه عرصه‌ها از رهگذر بودجه و مخارج دولتی. همه‌جا دولت به‌مثابه فرمان خدمات‌رسان با استفاده از بودجه دولتی وارد می‌شود و دردها را درمان می‌کند. تمام آنچه نیاز است، این است که دولت همه‌جا حاضر باشد و دست در جیب کند تا نقص‌ها جبران شود. یعنی دولت به‌مثابه انسان میلیاردر می‌تواند خرج کند بدون اینکه مالیات‌ها را زیاد یا تورم ایجاد کند. به جملات و سخنان کاندیداها اگر به صورت پراکنده و تکه‌تکه نگاه کنیم، در ظاهر جذاب هستند، اما اگر آنها را در یک کل ببینیم، نادرستی‌شان روشن می‌شود. کمی جامعه‌شناسانه ببینیم، یعنی به پیامدهای پیش‌بینی‌نشده برنامه‌ها و تأثیر آن بر کل جامعه توجه کنیم. اگر چنین نکنیم، خسارت‌های برنامه‌ها و سیاست‌ها هولناک خواهد بود.

<div><div></div><div><div>دوشنبه ۴ تیر ۱۴۰۳</div></div></div>
۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۲۴ ژوئن ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۶۳
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

فرارسیدن عید سعید غدیر خم را تبریک می‌گوییم

ورزشگاه شیرودی میزبان طرفداران مسعود پزشکیان و بسیاری از

چهره‌های سیاسی، فرهنگی و ورزشی کشور بود

همه برای ایران

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

پزشکیان؛ پاسخی بالقوه به یک نیاز تاریخی

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

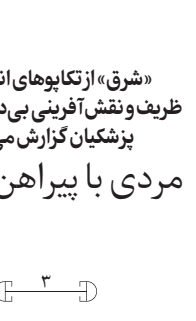
علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

علی نامجو

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق

حمزه نوذری، مدیرمسئول روزنامه شرق